

BOGDAN WALCZAK

Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim

ORCID: 0000-0001-8293-0188

***W labiryncie polszczyzny. Profesorowi Stanisławowi Dubiszowi – doktorzy i doktoranci, pod redakcją Beaty Karoliny Jędryki i Eweliny Kwapien. Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa 2017, ss. 393***

Z okazji 45-lecia pracy prof. Stanisława Dubisza na Uniwersytecie Warszawskim Jego uczniowie, doktorzy i doktoranci (a doktorów wypromował prof. Dubisz w ciągu tych 45 lat aż 20, po roku 2000 także spośród studiujących w Polsce [głównie Białorusinów i Ukraińców] stypendystów rządu RP; są wśród nich tak znani już badacze, jak Halina Karaś, Małgorzata Majewska, Kinga Geben, Izabela Winiarska-Górska, Ewelina Kwapien itd.), ofiarowali swojemu Mistrzowi piękny tom, który jeden z recenzentów wydawniczych, prof. Bogusław Nowowiejski, określił mianem „udanego przedsięwzięcia wydawniczego” (z fragmentu przedrukowanego na czwartej stronie okładki).

Prace odzwierciedlają oczywiście obszary badań uprawiane przez uczniów prof. S. Dubisza, a pierwotnie, rzecz jasna, przez Niego samego, gdyż to On decydował o tematyce ich prac doktorskich, a potem nierzadko wpływał na ich dalsze badania. Stąd redaktorkom tomu udało się zgrabnie uporządkować złożone do tomu artykuły. Sytuują się one ostatecznie w kilku działach, związanych z głównymi kierunkami działalności naukowej Stanisława Dubisza: *Język – historia – kultura*, *Język polski poza granicami kraju*, *Język polski w szkole* i *Z różnych obszarów badawczych: dialektologia – wymowa – stylizacja*. *Język polski za granicą* i *w szkole* obejmuje pod względem geograficznym bardzo rozległe terytorium od Brazylii, Kanady i Stanów Zjednoczonych na zachodzie po Litwę, Białoruś, Ukrainę i Rosję na wschodzie. Gdy chodzi o artykuły usytuowane w dziedzinie dialektologii i zagadnień stylizacyjnych, godzi się przypomnieć, że prof. S. Dubisz rozpoczął swoją imponującą karierę naukową jako dialektolog (badacz słownictwa gwar ostródzkich, warmińskich i mazurskich), a ogólnosłowiański (przynajmniej) rozgłos zyskał jako badacz stylizacji gwarowej (w prozie powojennej) i archaizacji (w dwudziestowiecznej powieści historycznej o średniowieczu). Wreszcie związki języka, historii i kultury to główny kierunek badań prof. S. Dubisza jako – prymarnie – historyka języka polskiego.

Na koniec oddajmy jeszcze głos redaktorkom tomu (potwierdzającym tutaj niektóre wyrażone wyżej intuicje): „Ze względu na wszechstronny i bardzo różnorodny

zakres badań Profesora Stanisława Dubisza, Jego seminaria cieszyły się zawsze dużym zainteresowaniem ze strony słuchaczy, którzy pod Jego opieką prowadzili własne badania naukowe. Tematyka prac uczniów Profesora [...] odzwierciedla zatem również Jego własne pasje.

1 października 1972 roku Profesor Stanisław Dubisz rozpoczął pracę na Wydziale Polonistyki. W tym roku mija więc 45 lat Jego pracy na Uniwersytecie Warszawskim i z tej okazji postanowiliśmy opublikować zbiorowy tom autorstwa wypromowanych przez Niego doktorów oraz doktorantów. Podobnie jak zainteresowania naukowe Profesora Stanisława Dubisza, tak i zgromadzone tutaj teksty są niezwykle różnorodne – dlatego też jedynym odpowiednim tytułem, który tę wielowątkowość mógł objąć, jest tytuł *W labiryncie polszczyzny*” (s. 9).

Niniejsza zwięzła prezentacja nie wyklucza szczegółowej merytorycznej recenzji, na którą tom ze wszech miar zasługuje (niezależnie od raczej kokieteryjnej deklaracji: „Prosimy o wyrozumiałość podczas lektury przygotowanych przez nas artykułów. Nie mogliśmy przecież pokazać ich naszemu Nauczycielowi i Mistrzowi, nie są zatem zapewne wolne od uchybień i niedociągnięć” [s. 11]).